

नेपाल राष्ट्र बैंक
राष्ट्रभण्डन व्यवस्थापन विभाग

नागरिक बचतपत्रको प्राथमिक बिक्री प्रक्रिया

(क) निष्कासन तथा बिक्री

१. नागरिक बचतपत्र बिक्रीको लागि राष्ट्रभण्डन व्यवस्थापन विभागबाट निश्चित अवधि तोकिएको बिक्री खुला गरिन्छ। खरिदकर्ताले सोही अवधिभित्र खरिदको लागि आवेदन दिनु पर्दछ।

(ख) खरिदकर्ता

२. नागरिक बचतपत्र सर्वसाधारण नेपाली नागरिकले मात्र खरिद गर्न सक्दछन्।

(ग) बिक्री गर्ने कार्यालयहरू

३. राष्ट्रभण्डन व्यवस्थापन विभागबाट बजार निर्माताको इजाजतपत्र लिएका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू र ती बजार निर्माताका देशभरका शाखा कार्यालयहरू मार्फत नागरिक बचतपत्रको बिक्री गरिन्छ।

नोट : बजार निर्माताको सूचि अनुसूचि-४ मा दिइएको छ। उक्त सूचि यस बैंकको वेबसाइट www.nrb.org.np अन्तर्गत Public Debt भित्र पनि हेर्न सकिन्छ।

(घ) आवेदन फारम पाइने स्थान

४. नागरिक बचतपत्रको आवेदन फारम बचतपत्र बिक्री गर्ने बजार निर्माताका कार्यालय मार्फत निःशुल्क रूपमा प्राप्त गर्न सकिन्छ।

५. उक्त आवेदन फारम अनुसूचि-१ मा पनि उपलब्ध छ।

(ङ) आवेदन फारम भर्ने तरिका

६. इच्छुक खरिदकर्ताले नागरिक बचतपत्र खरिद गर्नको लागि अनुसूचि-१ बमोजिमको दुईप्रति आवेदन फारम र अनुसूचि-२ बमोजिमको स्व-घोषणा फारम भरी पेश गर्नुपर्दछ।

७. फारममा खरिद गर्न चाहेको रकम अङ्क र अक्षरमा स्पष्ट लेख्नु पर्दछ।

८. नागरिक बचतपत्रको प्रमाणपत्र प्रमिशरी नोट वा स्टकको रूपमा उपलब्ध गराइने भएकोले आवेदन फारममा सोही बमोजिम विवरण भर्नु पर्दछ। प्रमिशरी नोटको रूपमा जारी भएको बचतपत्र घरायसी दरपीठ गरी खरिद-बिक्री गर्न सकिन्छ भने स्टकको रूपमा जारी भएको बचतपत्र बिक्री गर्नु परेमा बिक्रीकर्ता र खरिदकर्ता राष्ट्रभण्डन व्यवस्थापन विभाग वा बजार निर्माताको कार्यालयहरूमा गई दस्तखत प्रमाणित गराए पश्चात् मात्र खरिद-बिक्री गर्न सकिन्छ।

९. फारम भर्दा खरिदकर्ताले पहिले बचतपत्र खरिद गरेको वा नगरेको खुलाउनु पर्दछ। पहिले खरिद गरेको भए र प्रमाणपत्रमा पोर्टफोलियो नम्बर दिइएको भए सो पोर्टफोलियो नम्बर फारमको तोकिएको महलमा उल्लेख गर्नुपर्दछ। पोर्टफोलियो नम्बर भन्नाले बचतपत्र खरिदकर्ताको राष्ट्रभण्डन व्यवस्थापन विभागमा रहेको व्यक्तिगत ग्राहक पहिचान नम्बर बुझिन्छ। २०७१ साल पछि जारी गरिएका प्रमाणपत्रहरूमा उक्त पोर्टफोलियो नम्बर दिइएको छ।

१०. बचतपत्र खरिद गर्ने व्यक्तिले फारममा आफ्नो नाम देवनागरी र अंग्रेजीमा उल्लेख गरी आफ्नो सम्पर्क टेलिफोन नम्बर, नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र नम्बर र नागरिकता जारी भएको जिल्ला उल्लेख गर्नुपर्दछ।

(च) दुई वा दुई भन्दा बढी व्यक्तिको संयुक्त नाममा खरिद गर्नुपरेमा

११. दुई वा दुई भन्दा बढी व्यक्तिको संयुक्त नाममा पनि बचतपत्र खरिद गर्न सकिन्छ ।
१२. दुई वा दुई भन्दा बढी व्यक्तिले संयुक्तरूपमा बचतपत्र खरिद गर्दा नामको बीचमा “र” अथवा “वा” राखी खरिद गर्न सकिन्छ ।
१३. दुई वा दुई भन्दा बढी व्यक्तिले संयुक्तरूपमा बचतपत्र खरिद गर्दा आवेदन फारममा खरिदकर्ता सबैले दस्तखत गर्नुपर्दछ ।

नोट : दुई वा दुई भन्दा बढीको नामको बीचमा “र” राखी बचतपत्र खरिद गरेमा खरिद गर्ने व्यक्तिहरुले बचतपत्रको साँवा तथा ब्याज भुक्तानी र बिक्री सम्बन्धी कारोबार संयुक्त रूपमा गर्नुपर्ने हुन्छ भने “वा” राखी बचतपत्र खरिद गरेमा खरिदकर्तामध्ये एक जना व्यक्तिले मात्र पनि बचतपत्रको उक्त कारोबार गर्न सकिने हुन्छ ।

(छ) नाबालकको नाममा नागरिक बचतपत्र खरिद गर्नु परेमा

१४. आफू संरक्षक बसी नाबालकको नाममा पनि बचतपत्र खरिद गर्न पाईन्छ । आवेदन फारममा संरक्षकले हस्ताक्षर गर्नुपर्दछ ।
१५. नाबालकको आमा वा बुवा नभएको अवस्थामा अन्य व्यक्ति संरक्षक बस्न चाहेमा स्थानीय निकायको सिफारिशमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयले त्यस्तो नाबालक व्यक्तिको निज संरक्षक भएको व्यहोरा प्रमाणित गरिदिएको पत्रको आधारमा अन्य व्यक्ति पनि नाबालकको संरक्षक बसी नागरिक बचतपत्र खरिद गर्न पाईन्छ ।

(ज) लेखपढ गर्न नजान्ने व्यक्तिले नागरिक बचतपत्र खरिद गर्नु परेमा

१६. लेखपढ गर्न नजान्ने व्यक्तिले पनि नागरिक बचतपत्र खरिद गर्न सक्दछन् ।
१७. लेखपढ गर्न नजान्ने व्यक्तिले आवेदन फारममा अन्य व्यहोरा माथि उल्लेख गरिए बमोजिम भर्न लगाई दस्तखत महलमा दुबै हातको बुढी औंलाको ल्याप्चे सहीछाप लगाउनु पर्दछ ।
१८. यस्ता आवेदकहरुलाई नागरिक बचतपत्रको स्टक प्रमाणपत्र मात्र उपलब्ध गराइन्छ ।

(झ) आवेदनसाथ पेश गर्नुपर्ने कागजात

१९. आवेदनसाथ नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि पेश गर्नुपर्दछ ।
२०. संयुक्त नाममा खरिद गर्नुपर्ने अवस्थामा खरिदकर्ता सबै व्यक्तिको नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि पेश गर्नुपर्दछ ।
२१. संरक्षक भई नाबालकको नाममा बचतपत्र खरिद गर्दा नाबालकको नाम र जन्म मिति खुलेको जन्मदर्ता प्रमाणपत्रका साथै संरक्षक स्वयम्को नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि पेश गर्नुपर्दछ ।
२२. लेखपढ गर्न नजान्ने व्यक्तिले नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपिका अतिरिक्त एक प्रति पासपोर्ट साइजको फोटो पनि पेश गर्नुपर्दछ । एक भन्दा बढी थान बचतपत्रको प्रमाणपत्र लिने हो भने प्रत्येक थान प्रमाणपत्रको लागि एक/एक प्रति थप फोटो पेश गर्नुपर्दछ ।
२३. आवेदनसाथ पेश गरिएको नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपिलाई आवेदक वा संरक्षक स्वयम्ले प्रमाणित गरेको हुनुपर्दछ ।

(ञ) खरिद सीमा

२४. नागरिक बचतपत्र न्यूनतम दश हजार रुपैयाँ र बढीमा दश हजार रुपैयाँले भाग गर्दा निःशेष भाग जाने गरी कुल आह्वान रकमसम्म खरिद गर्न सकिन्छ ।

(ट) रकम बुझेको रसिद दिनुपर्ने

२५. बजार निर्माता (बिक्रेता) ले खरिदकर्ताबाट आवेदन र आवेदन फारममा उल्लेख भए बमोजिमको रकम बुझिलिए पछि सोको प्रमाण स्वरूप खरिदकर्तालाई रसिद दिनु पर्दछ । उक्त रसिद पेश गरेपछि मात्र बचतपत्रको प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउनु पर्दछ ।

(ठ) खरिदकर्ताबाट संकलन भएको रकम नेपाल राष्ट्र बैंकमा जम्मा गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था (बजार निर्माताका शाखा कार्यालयहरूको लागि समेत)

२६. बजार निर्माताले प्रत्येक दिन खरिदकर्ताहरूको आवेदनसाथ प्राप्त रकम र अन्य विवरण अनुसूचि-२ मा दिइएको फारममा उल्लेख भए बमोजिम दुईजनाको आधिकारिक दस्तखत सहित सोही दिन राष्ट्रकृष्ण व्यवस्थापन विभागको फ्याक्स नं.०१-४१०१७४१ मा अपरान्ह ३:३० बजे भित्र फ्याक्स गर्नुका साथै फोन नं ०१-४१०१७३७ मा फोन गरी कन्फर्म गर्नुपर्दछ । सो फारमको सफ्टकपि राष्ट्रकृष्ण व्यवस्थापन विभागको ईमेल ठेगाना pdm@nrb.org.np मा पनि अनिवार्यरूपले पठाउनु पर्दछ ।

२७. यसरी माथि उल्लेखित समयभित्र सो फारम फ्याक्स मार्फत प्राप्त भएपछि यस विभागबाट सम्बन्धित बजार निर्माताको नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको खाता नं. xxxxxxx/०४१-०००-५२४ खर्च र नागरिक बचतपत्र आवेदन खाता नं. १२०००००/०१५-१११-५२४ जम्मा गरी आवश्यक हिसाव-मिलान गरिन्छ ।

(ड) आवेदन फारम र संकलित कागजात राष्ट्रकृष्ण व्यवस्थापन विभागमा पठाउनु पर्ने

२८. काठमाण्डौ उपत्यका भित्रका बजार निर्माताले बचतपत्र खरिदकर्ताहरूबाट संकलित आवेदन फारम र संलग्न कागजात नागरिक बचतपत्रको विक्री बन्द भएको मितिको भोलिपल्टसम्म विवरण सहित राष्ट्रकृष्ण व्यवस्थापन विभागमा पुग्नेगरी एकमुष्ट रूपमा पठाउनु पर्दछ ।

२९. काठमाण्डौ उपत्यका बाहिरका बजार निर्माताले खरिदकर्ताहरूबाट संकलित फारम र अन्य कागजात स्क्यान गरी दैनिक रूपमा राष्ट्रकृष्ण व्यवस्थापन विभागको ईमेल ठेगाना (pdm@nrb.org.np) मा पठाउन सक्नेछन् । विक्री बन्द भइसकेपछि भने संकलित कागजातहरू एकमुष्ट रूपमा छिटो साधनबाट सुरक्षित तवरले विभागमा पठाउनु पर्दछ ।

(ढ) बचतपत्रको बाँडफाँट

३०. नागरिक बचतपत्रको बाँडफाँट खुला बजार संचालन समितिको निर्णयानुसार गरिन्छ ।

३१. रीतपूर्वक पेश हुन आएका आवेदकहरूको नाममा मात्र बचतपत्र निष्कासन गरिन्छ । रीत नपुगेका आवेदनहरूलाई अस्वीकृत गरिन्छ ।

३२. अस्वीकृत आवेदकहरूको रकम बचतपत्र निष्कासन मिति पश्चात् ७ दिनभित्र खरिद गरेको संस्था मार्फत बिना ब्याज फिर्ता गरिन्छ ।

(ण) प्रमाणपत्र तथा ब्याज भुक्तानी पूर्जा

३३. नागरिक बचतपत्रको प्रमाणपत्र तथा ब्याज भुक्तानी पूर्जा तयार भएपछि बचतपत्र विक्री गर्ने कार्यालय मार्फत खरिदकर्तालाई उपलब्ध गराइन्छ । प्रमाणपत्र वितरण सम्बन्धी सूचना यस बैंकको वेबसाईट www.nrb.org.np मा उपलब्ध हुन्छ ।

३४. विक्रेताले खरिदकर्तालाई नागरिक बचतपत्रको प्रमाणपत्र तथा ब्याज भुक्तानी पूर्जा प्रदान गर्दा साँवा प्रमाणपत्रको अग्रभागमा धनीको दस्तखत भन्ने स्थानमा बचतपत्र धनीको दस्तखत गराउनु पर्दछ । सो क्रममा बचतपत्र खरिदको लागि आवेदन गर्दा उपलब्ध गराएको रसिद (रकम बुझाएको) फिर्ता बुझि लिनु पर्दछ ।

(त) दोस्रो बजार कारोबार

३५. नागरिक बचतपत्रको दोस्रो बजार कारोबार अर्थात बचतपत्रको शुरु निष्कासन पछिको खरिद-विक्री कारोबार बजार निर्माताको इजाजतपत्र लिएका बैंक तथा वित्तीय संस्था (शाखा कार्यालयहरूबाट समेत) र काठमाण्डौ उपत्यका बाहिरका नेपाल राष्ट्र बैंकका कार्यालयहरू मार्फत गर्न सकिन्छ ।

(थ) अन्य व्यवस्था

३६. नागरिक बचतपत्रको निष्कासन, विक्री वितरण तथा बाँडफाँट सम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रचलित ऐन, नियमका साथै खुला बजार संचालन समितिको निर्णय एवम् नेपाल सरकारले समय-समयमा तोके बमोजिम हुन्छ ।

*****

अनुसूचि-१

नागरिक बचतपत्र खरिदको लागि आवेदन फारम

मिति: .....

नेपाल राष्ट्र बैंक
राष्ट्रभण्डन व्यवस्थापन विभाग
थापाथली, काठमाडौं ।

महाशय,

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट हालै प्रकाशित सूचना अनुसारको नागरिक बचतपत्र खरिद गर्न ईच्छा भएकोले नगद रु.....
(अक्षरेपि ..... मात्र) बुझाई यो आवेदन दिएको छु/छौं । निम्न अनुसारको
बचतपत्र मेरो/हाम्रो नाममा निष्कासन गरिदिनु हुन अनुरोध गर्दछु/गर्दछौं ।

..... प्रतिशत नागरिक बचतपत्र ..... (... वर्षे)

किसिम	दर	थान	जम्मा रकम रु.	रकम अक्षरमा
(क) प्रमिशरी नोट*				
(ख) स्टक*				
(ग) पहिले बचतपत्र खरिद गरेको/नगरेको :				
(घ) खरिद गरेको भए पोर्टफोलियो नम्बर :				

* प्रमिशरी नोट भन्नाले घरायसी दरपीठ गरी खरिद-विक्री गर्न सकिने बचतपत्र बुझिन्छ भने स्टक भन्नाले त्यसरी खरिद-विक्री गर्न नसकिने बचतपत्र बुझिन्छ । स्टक बचतपत्र खरिद-विक्री गर्नु परेमा खरिद-विक्रीकर्ता दुवै राष्ट्रभण्डन व्यवस्थापन विभाग वा बजार निर्माताका कार्यालयहरूमा गई दस्तखत प्रमाणित गराउनु पर्दछ ।

.....
दस्तखत

नाम (देवनागरीमा):	अंग्रेजीमा :
ठेगाना :	
नागरिकताको प्रमाणपत्र नं./जिल्ला :	मोबाइल/टेलिफोन नं. :

सयुक्त नाममा खरिद गर्ने भए

☐ र ☐ वा (कुनै एक कोष्ठमा $\sqrt$ चिनो लगाउनुहोस्)	
नाम (देवनागरीमा):	नाम (देवनागरीमा):
नाम अंग्रेजीमा :	नाम अंग्रेजीमा :
ठेगाना :	ठेगाना :
मोबाइल/टेलिफोन नं. :	मोबाइल/टेलिफोन नं. :
नागरिकताको प्रमाणपत्र नं./जिल्ला :	नागरिकताको प्रमाणपत्र नं./जिल्ला :

नाबालकको नाममा खरिद गर्ने भएमा

नाबालकको नाम (देवनागरीमा):	अंग्रेजीमा :
संरक्षकको नाम (देवनागरीमा):	अंग्रेजीमा :
संरक्षकको ठेगाना :	
संरक्षकको नागरिकताको प्रमाणपत्र नं./जिल्ला :	संरक्षकको मोबाइल/टेलिफोन नं. :
खरिदकर्ताले आवेदन फारमसाथ नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि पेश गर्नुपर्दछ । नाबालकको हकमा जन्मदर्ता प्रमाणपत्र पेश गर्नुपर्दछ ।	

आवेदन बुझिलिने कार्यालयले भर्ने

कार्यालयको नाम : .....

स्थान : .....

मिति : .....

कार्यालयको
छाप

माथि आवेदनमा उल्लेख भए बमोजिमको रु. .... (अक्षरेपि ..... मात्र) यस कार्यालयमा दाखिला भएको रकम नेपाल राष्ट्र बैंक, वैकिङ्ग कार्यालय, काठमाडौंस्थित खाता नम्बर १२०००००/०१५-१११-५२४ मा जम्मा हुनेगरी ट्रान्सफर गरिएको व्यहोरा प्रमाणित गरिन्छ ।

.....
सहायक

.....
अधिकृत

.....
कार्यालय प्रमुख

अनुसूचि-२
स्व-घोषणापत्र

स्थायी ठेगाना ... .. मा बस्ने श्री ... ..
को नाती/नातिनी श्री ... .. को छोरा/छोरी/पत्नी
नागरिकताको प्रमाणपत्र नं./जिल्ला ... .. को वर्ष ... .. को म, ...
... .. र मेरा सगोलका परिवारका सदस्यले नेपालको कुनै पनि बैंक तथा वित्तीय
संस्थासंग कर्जा लिई आजका मितिसम्म नियतवस ऋण नतिर्ने कार्य गरेको छैन । यदि मैले
माथि भनेको कुरा भुट्टा ठहरे कानून बमोजिम सहुँला/बुझाउँला ।

दस्तखत:

मिति: २०..../..../....

अनुसूचि-४

आ.व.२०७२/०७३ को लागि बजार निर्माताको इजाजतपत्र लिएका

बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुको नामावली

क्र.स.	बैंक तथा वित्तीय संस्थाको नाम	ठेगाना
१	माछापुच्छ्रे बैंक लि.	लाजिम्पाट, काठमाडौं
२	लुम्बिनी बैंक लि.	नक्साल, काठमाडौं
३	प्रभु बैंक लि.	अनामनगर, काठमाडौं
४	सनराईज बैंक लि.	गैह्रिधारा, काठमाडौं
५	नविल बैंक लि.	दरवार मार्ग, काठमाडौं
६	जनता बैंक लि.	शंखमुल मार्ग, काठमाडौं
७	मेगा बैंक नेपाल लि.	कान्तिपथ, काठमाडौं
८	लक्ष्मी बैंक लि.	हात्तिसार, काठमाडौं
९	सिटिजन बैंक इन्टरनेशनल लि.	कमलादी, काठमाडौं
१०	एनआईसी एशिया बैंक लि.	थापाथली, काठमाडौं
११	सिद्धार्थ बैंक लि.	हात्तिसार, काठमाडौं
१२	कृषि विकास बैंक लि.	रामशाह पथ, काठमाडौं
१३	सिभिल बैंक लि.	कमलादी, काठमाडौं
१४	सानिमा बैंक लि.	नक्साल, काठमाडौं
१५	एनएमवि बैंक लि.	अनामनगर, काठमाडौं
१६	सेन्चुरी कमर्सियल बैंक लि.	पुतलिसडक, काठमाडौं
१७	एनवि बैंक लि.	विजुली बजार, काठमाडौं
१८	रिलायवल डेभलपमेण्ट बैंक लि.	ज्ञानेश्वर, काठमाडौं
१९	साँग्रिला डेभलपमेण्ट बैंक लि.	बालुवाटार, काठमाडौं
२०	भार्गव विकास बैंक लि.	सुर्खेत रोड, नेपालगञ्ज
२१	मालिका विकास बैंक लि.	धनगढी, कैलाली
२२	काष्ठमण्डप डेभलपमेण्ट बैंक लि.	न्यूरोड, काठमाडौं
२३	देवः विकास बैंक लि.	कमलादी, काठमाडौं
२४	सुप्रिम डेभलपमेण्ट बैंक लि.	सुविधानगर, काठमाडौं
२५	मुक्तिनाथ विकास बैंक लि.	पुथ्वीचोक, पोखरा
२६	एपेक्स डेभलपमेण्ट बैंक लि.	हात्तिसार, काठमाडौं
२७	एस डेभलपमेण्ट बैंक लि.	नक्साल, काठमाडौं

२८	त्रिवेणी विकास बैंक लि.	भरतपुर, चितवन
२९	सहयोगी विकास बैंक लि.	विद्यापतिचोक, जनकपुर
३०	विराटलक्ष्मी विकास बैंक लि.	हिमालय रोड, विराटनगर
३१	क्लिन इनर्जि डेभलपमेण्ट बैंक लि. (एनएमवि बैंकमा मर्ज भएको)	सितापाईला, काठमाडौं
३२	बागमती डेभलपमेण्ट बैंक लि.	हरिवन, सर्लाही
३३	इन्फ्रास्ट्रक्चर डेभलपमेण्ट बैंक लि.	घण्टाघर, काठमाडौं
३४	इन्टरनेशनल डेभलपमेण्ट बैंक लि.	टेकु, काठमाडौं
३५	एनआईडिसी डेभलपमेण्ट बैंक लि.	दरवारमार्ग, काठमाडौं
३६	साभा विकास बैंक लि.	धनगढी, कैलाली
३७	पश्चिमाञ्चल डेभलपमेण्ट बैंक लि.	बुटवल, रुपन्देही
३८	कैलास विकास बैंक लि.	पुतलिसडक, काठमाडौं
३९	सिटी डेभलपमेण्ट बैंक लि.	चिप्लेढुङ्गा, पोखरा
४०	जेविल्स फाइनेन्स लि.	न्यूरोड, काठमाडौं
४१	युनिक फाइनेन्स लि.	पुतलीसडक, काठमाडौं
४२	गुडविल फाइनेन्स लि.	हात्तिसार, काठमाडौं
४३	नेपाल एक्सप्रेस फाइनेन्स लि.	सुन्धारा, काठमाडौं
४४	सगरमाथा फाइनेन्स लि.	मानभवन, ललितपुर
४५	गुहेश्वरी मर्चेण्ट एण्ड फाइनेन्स लि.	पुल्चोक, ललितपुर
४६	आईसीएफसी फाइनेन्स लि.	भाटभटेनी, काठमाडौं
४७	नागरिक लगानी कोष	नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं